



Techniek

**TBA richtlijn stukadoeren 1.4**

**Verwerkingsrichtlijn voor pasteuze kunsthars gebonden pleistersysteem, voor behang- en schilderklar stukadoorswerk**

maart 2019



### **Aansprakelijkheid**

Stichting Technisch Bureau Afbouw (TBA) en degenen die aan het opstellen van deze richtlijn hebben meegewerkt, hebben een zo groot mogelijke zorgvuldigheid betracht bij het samenstellen van deze publicatie. Het kan echter niet worden uitgesloten dat deze richtlijn onjuistheden bevat. De gebruiker van deze richtlijn aanvaardt daarvoor het risico. Stichting Technisch Bureau Afbouw sluit iedere aansprakelijkheid uit voor schade die mocht voortvloeien uit het gebruik van informatie uit dit product.

### **Copyright**

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, getransformeerd tot software of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opname of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Het is toegestaan gegevens uit deze richtlijn te citeren mits wordt verwezen naar deze richtlijn. De citeertitel voor deze richtlijn is: "TBA-richtlijn 1.4 Verwerkingsrichtlijn voor pasteuze kunsthars gebonden pleistersysteem, voor behang- en schilderklaar stukadoorswerk, september 2018".

### **Colofon**

Dit is een uitgave van het Technisch Bureau Afbouw. Het TBA is opgericht door de Nederlandse Ondernemersvereniging voor Afbouwbedrijven (NOA), FNV en CNV Vakmensen met als doel een goed functionerende en betrouwbare branche. Het TBA geeft betrouwbaar, deskundig en onafhankelijk technisch advies en ontwikkelt normen en richtlijnen om de kwaliteit van de afbouw op een hoger plan te brengen.



### **Technisch Bureau Afbouw**

Mauritskade 27  
2514 HD Den Haag  
Telefoon: 070 33 66 500  
E-mail: [info@tbafbouw.nl](mailto:info@tbafbouw.nl)  
[www.tbafbouw.nl](http://www.tbafbouw.nl)

## Inhoud

<b>1. Inleiding</b>	<b>4</b>
<b>2. De verwerking</b>	<b>5</b>
2.1 Kwaliteit van de ondergrond	5
2.2 Klimatologische omstandigheden in de werkruimte	5
2.3 Materiaal en opslag	5
2.4 Controle en inspectie	5
2.5 Voorbereiding en voorbehandeling	6
2.6 Het aanbrengen van een kunstharsgebonden pleistersysteem	6
2.7 Conditionering tijdens de drogingsfase	6
<b>3. Van toepassing zijnde normen en richtlijnen</b>	<b>7</b>

## 1. Inleiding

Een pasteuze kunsthars gebonden pleistersysteem kan worden toegepast voor het behang- of sausklaar maken van diverse ondergronden. Hierbij kan gedacht worden aan:

- kalkzandsteen lijmblokken en lijmelementen;
- cellenbeton;
- (lichtgewicht) beton;
- gipsblokken;
- gipskarton- en gipsvezelplaten;
- bestaande gestukadoorde ondergronden.

Om overtuigd te zijn van een goede, blijvende hechting van het pleistersysteem dient deze verwerkingsrichtlijn te worden opgevolgd, terwijl tevens duidelijke aanbevelingen worden aangegeven.



## 2. De verwerking

### 2.1 Kwaliteit van de ondergrond

Alle ondergronden dienen droog, schoon en draagkrachtig te zijn. Daarnaast dient er sprake te zijn van een licht egale zuiging (vochtopname). Tevens dienen ondergronden volgens de geldende vlakheidseisen te zijn aangebracht.

### 2.2 Klimatologische omstandigheden in de werkruimte

- Het gebouw dient water-, winddicht en opgeruimd te zijn.
- Tijdens het stukadoren/afwerken van wanden en plafonds dient de temperatuur van de lucht en van de af te werken oppervlakken minimaal + 5 °C te bedragen. Bij voorkeur geldt echter een omgevingstemperatuur die ligt tussen de + 10 en + 20 °C.
- Indien de relatieve luchtvochtigheid meer bedraagt dan 85% dienen sorptiedrogers te worden geplaatst.
- Bovenstaande eisen aan temperatuur en relatieve luchtvochtigheid dienen tijdens het drogingsproces gehandhaafd te blijven (zie § 7).

### 2.3 Materiaal en opslag

- Kalkzandsteen lijmblokken of lijmelementen, cellenbeton, gipsblokken en gipskarton- en gipsvezelplaten etc. dienen, onder verantwoordelijkheid van het verwerkend bedrijf en de (hoofd)aannemer, droog en volgens voorschriften te worden verwerkt en dus tijdens de opslag tegen weersinvloeden te worden beschermd.
- Gips, voorstrijkmiddelen en het pasteuze kunstharsgebonden pleistermateriaal dienen (binnen) droog te worden opgeslagen bij een temperatuur van minimaal + 5 °C.

### 2.4 Controle en inspectie

In de dagelijkse praktijk wordt er vanuit gegaan dat met het aanbrengen van een kunstharsgebonden pleistersysteem kan worden begonnen als de ondergrond winddroog is. In veel gevallen is de ondergrond dan echter nog niet droog genoeg om schadevrij te kunnen voorbehandelen en af te werken. Voordat de werkzaamheden worden opgestart dient een visuele inspectie plaats te vinden. Aansluitend dienen steekproefsgewijs – zeker op natte plekken – indicatieve vochtmetingen uitgevoerd te worden.

Als minimale eis moet worden aangehouden dat de ondergrond niet meer dan 3 gewichts % vocht mag bevatten. Om het vochtgehalte (indicatief) te kunnen bepalen, kan met behulp van een elektrische of magnetische vochtmeter (bijv: Protimeter of Gann) een oppervlaktemeting worden uitgevoerd (indicatie: groen is goed, <30 digits), terwijl met een CM-meter het inwendige vochtgehalte wordt bepaald. Voor het bepalen van het vochtgehalte gaat de voorkeur uit naar het gebruik van een CM-meter.

Apparatuur	Resultaat	Actie
CM-meter	< 3 gew. %	Voorbehandeling kan plaatsvinden
CM-meter	> 3 gew.%	Eerst laten drogen

Indien een vochtpercentage van 3 gew. % of hoger wordt gemeten dient de ondergrond eerst te drogen. Dit kan door sorptiedrogers (bouwdroger) te plaatsen of door het gebouw te verwarmen en daarbij goed te ventileren.

## 2.5 Voorbereiding en voorbehandeling

- Restanten (slurrie en stof) van het infrezen van leidingsleuven etc. moeten grondig worden verwijderd.
- (Gestukadoorde) ondergronden die ongebonden kalk bevatten vooraf neutraliseren.
- Ondergronden dienen goed gerepareerd te worden. Gaten en leidingsleuven volledig vlak dichtzetten met hand- of hechtgips en licht ruwschaven.
- Alleen op een volledig droge ondergrond (< 3 gew. %) mag indien dit noodzakelijk is, omdat er bijvoorbeeld sprake is van een niet stabiele ondergrond, een alkalibestendige voorstrijklaag worden aangebracht.
- In dit geval het voorstrijkmiddel altijd verwerken volgens de voorschriften van de fabrikant. Het is belangrijk dat de ondergrond over een zuigend vermogen blijft beschikken!
- Nicotineaanslag, roet- en roestvlekken vooraf reinigen en behandelen met een geschikte isolerende muurverf.
- Aangebrachte voorstrijklagen minimaal 24 uur laten drogen.
- Hoekbeschermings- en pleisterprofielen volledig (vol en zat) inbedden in gips.
- Niet te behandelen bouwdeelen (bijv: kozijnen, ramen en deuren) goed maskeren.

## 2.6 Het aanbrengen van een kunstharsgebonden pleistersysteem

- Breng de pasteuze kunstharsgebonden pleisterlaag bij voorkeur mechanisch aan met behulp van een airless- of wormpomp. Houd als maximale laagdikte 2 mm aan. Alvorens een tweede (finish) laag wordt aangebracht (bijvoorbeeld bij het schilderklaar maken) dient de eerste pleisterlaag volledig droog te zijn.
- Houd hierbij rekening met de eisen, zoals deze zijn gesteld in de oppervlaktebeoordelingscriteria stukadoorswerk binnen, voor wanden opgebouwd uit cellenbeton of gipsblokken en de afwerkingsniveaus van systeemwanden en plafonds.
- Bouwkundige dilataties dienen in het stukadoorswerk altijd te worden doorgevoerd.

## 2.7 Conditionering tijdens de drogingsfase

- Na het aanbrengen van de kunstharsgebonden pleisterlaag (lagen) dienen de gestukadoorde ruimtes goed geconditioneerd (d.m.v. verwarmen en ventileren) te worden. Snel en geforceerd drogen (vroegtijdig uitdrogen) moet worden voorkomen.
- Op kunstharsgebonden pleisterlagen die langdurig nat blijven kunnen schimmelplekken ontstaan die kunnen leiden tot verkleuring of in het ergste geval tot onthechting.
- De temperatuur dient minimaal + 5 °C te bedragen. Bij voorkeur geldt echter een omgevings-temperatuur die ligt tussen de + 10 en + 20° C.



### 3. Van toepassing zijnde normen en richtlijnen

URL 0707	Vervaardigen van stukadoorwerk
URL 0708	Vervaardigen van spackspuitwerk
TBA-tabelkaart 2	Oppervlaktebeoordelingscriteria voor stukadoorswerk binnen + aanvulling
TBA-tabel	Afwerkingsniveaus van in het werk af te werken gipskartonen gipsvezelplaten op systeemwanden en -plafonds
NEN 1394-2	Ontwerp, voorbereiding en uitvoering van stukadoorswerk - Deel 2: Ontwerpoverwegingen en essentiële uitgangspunten voor stukadoorswerk binnen.

